

Mødet den 19. Juni 1930.

(For lukkede Døre).

Fraværende: J. Chr. Møller, Vald. Pedersen og J. Perregaard.

1. (J. Nr. 112—1930). Skrivelse af 12. Juni fra Indenrigsministeriet angaaende Tilladelse til Optagelse af et nyt Kommunelaan.

B o r g m e s t e r e n pegede paa, at Ministeriets Samtykke til Laanet nu var i Orden. Imidlertid havde Taleren opdaget, at den lave Diskonto ikke havde nogen som helst Betydning ved Optagelse af et Laan, og blandt ledende engelske Penge-mænd var det den almindelige Mening, at Tiden endnu ikke var inde til at gaa paa Laanemarkedet. Man burde derfor se Tiden lidt an, men det Spørgsmaal kunde senere drøftes.

Toges til Efterretning.

2. (J. Nr. 105—1930). Udkast til Skrivelse til Ministeriet for offentlige Arbejder om Tilskud i Henhold til Loven af 15. April 1930 til Foretagelse af særlige Vej- og Broarbejder.

Følgende Udkast forelaa:

»I Henhold til Lov Nr. 133 af 15. April d. A. om Tilvejebringelse af Midler til Gennemførelse af særlige Vejarbejder tillader Byraadet sig under Henvisning til nedenstaaende Oplys-

ninger at anholde om, at Aarhus Kommune maa komme i Betragtning ved Fordelingen af de Beløb, der stilles til Raadighed til Udførelsen af de i Loven omhandlede Vej- og Broarbejder.

Den i de senere Aar stærkt tiltagende Ruteautomobiltrafik var, efterhaanden som Vognene tog til i Størrelse, og deres Antal forøgedes, blevet et Problem, der krævede en rationel Løsning, hvorved de snævre Gader i den indre By kunde aflastes for denne besværlige Trafik, og Byraadet har derfor indgaaet en Overenskomst med Rutebilstationen, hvorefter denne henflyttes fra den snævre Rosensgade til et aabent Areal ved Fredensgade, som Kommunen afgiver af de overtagne tidligere Banegaardsarealer. Det overladte Areal er beliggende mellem 3 Gader, der dels er anlagt fra ny dels omlægges og reguleres, hvilke ekstraordinære Arbejder er kalkuleret til en Udgift af 136000 Kr. I Forbindelse hermed vil det blive nødvendigt til Afløsning af den kun 5,4 m brede Rullebro over Aaen ved Dynkarken at anlægge en fast Bro i større Bredde; Udgiften hertil kan anslaaes til 100000 Kr. Da Rutebilstationen endvidere forudsætter ensrettet Kørsel fra den ny Station ad Fredensgade, Fredens Torv og Mindegade, vil det blive nødvendigt at udvide sidstnævnte Gade. Hertil har Kommunen erhvervet en Del af Fabrikant Stampes Ejendom; Udgiften hertil samt til Mindegades Omlægning og Udvidelse af Mindebro antages at ville udgøre ca. Kr....

Den stadig tiltagende Automobiltrafik vil nødvendiggøre, at følgende ældre Landevejstrækninger udvides og forsynes med moderne Overfladebelægning:

Odder Landevej fra Kommune-	
skellet til Strandvejen	Kr. 682400
Viborg Landevej fra Kommune-	
skellet til Ringgaden	Kr. 292500
Randers Landevej fra Brend-	
strupvej til Nørrebrogade . .	Kr. 409500
Grenaa Landevej fra Kommune-	
skellet til Skovvangsvej	Kr. 367500
Ialt . . .	Kr. 1752000

Endvidere kræver en tidssvarende Ordning af Byens Hovedtrafikaarer, at den i Byplanen forudsatte og delvis anlagte indre Ringgade fuldføres som en stærkt paakrævet Forbindelse mellem Hovedvejene, der fører ind mod Byens Centrum. Denne Ringgade strækkes sig fra Grenaa Landevej over Aldersro til Randers Landevej, herfra over Universitetsgrundene forbi Artillerikassernen til Viborg Landevej—Silkeborg Landevej, herfra over Aaen og Banegaardsterænet til De Mezas Vej (Skanderborg Landevej) over Stadion Alle og Dalgas Avenue til Strandvejen. Ringgadens Gennemførelse forudsætter, som det vil ses, Anlæg af en Viadukt over Banegaardens Terræn, hvortil Udgiften, der anslaas til 1000000 Kr., afholdes af Statsbanerne og Kommunen efter de i Overenskomsten af 16. Juli 1900 nærmere fastsatte Regler. Bortset fra Viadukten vil Udgifterne til Ringgadens Gennemførelse i hele dens Længde fra Dr. Margrethes Vej til Strandvejen kalkulatorisk kunne anslaas til Kr. 4247000, en Udgift, som Byraadet mener maa ligesom de tidligere nævnte kunne henføres under de i Loven omhandlede, idet dette Vejanlæg, selv om det er af Betydning for Byen som et nødvendigt Led i en tidssvarende Ordning af Trafikforholdene, under

almindelige Forhold kun vil komme til Udførelse stykkevis og lejlighedsvis, naar saadant Arbejde økonomisk kunde overkommes.

Endelig kunde man tænke sig som et herhen hørende Arbejde at bringe Planerne om Aaens Overbygning mellem Christiansbro og Dynkarkbroen til Udførelse for derved at hidføre en Løsning af Problemet: en tidssvarende Forbindelse mellem Havnen og den vestre Bydel (Godsbanegaarden). Udgiften til dette Arbejde kan løselig anslaaes til 2500000 Kr.

Rekapitulation:

Gadeanlæg paa Amtmandstoft	136000	Kr.
Bro ved Dynkarken	100000	-
Udvidelse af Mindegade		-
Omlægning af Landevej	1752000	-
Ringgadens Gennemførelse	4247000	-
Ringgadeviadukten	1000000	-
Aaens Overdækning	2500000	-
Ialt		Kr.

Kommunen er beredt til straks at iværksætte Vejarbejder efter foranstaaende Arbejdsprogram i det Omfang, hvori der af Ministeriet stilles Midler til Raadighed hertil.«

B o r g m e s t e r e n forelagde Forslaget. Det var for saa vidt det samme, som blev indsendt, da Loven var under Arbejde; nu var den endelig udformet og vedtaget, derfor var Skrivelsen lidt ændret, idet man pegede paa, at der allerede var sat nogle Arbejder i Gang i Tillid til, at man kunde faa Tilskud i Henhold til Loven.

J. R. F a n g e r kunde ønske visse Ændringer foretaget i Udkastet. Det gjaldt om at præsicere, hvad man særlig ønsker, og en Del af de nævnte Ting faldt vist udenfor Lovens Ramme. Loven udtalte, at Tilskudet kan gives til nye Veje og

Ombygning af Forbindelsesveje særlig Forbindelser mellem Landeveje; derfor faldt Amtsmandstøften og Mindegade vist udenfor dette. Derimod kunde Udvidelsen af Mindegade snarere komme ind under Loven af 1. Februar om farlige Vejkryds. Skulde Forslaget indsendes med alle disse Ting, burde Ordenen være anderledes, idet man saa først bør nævne Ringgadens Gennemførelse og Viadukten over Banen; det var nemlig en saadan Forbindelse mellem Landeveje, som Loven særlig tog Sigte paa. Ligeledes vilde en Overbygning af Aaen give en Forbindelse mellem to Landeveje og burde anføres som Nr. 2. Efter disse kunde som Nr. 3 komme de øvrige Landeveje, idet Loven ogsaa nævnte Anlæg af Gang- og Cyklestier ved Landeveje. Endelig burde Udtrykket »Statstilskud« ændres til »Tilskud i Henhold til Lov af 15. April«.

B o r g m e s t e r e n var forbavset over, at et Byraadsmedlem var Modstander af at søge Tilskud til Gadeanlægget paa Amtsmandstøften. Det var dog nok værd at tage imod f. Eks. 50 % af dette Beløb, der saa kunde anvendes til andre Ting. Man havde i den tidligere Skrivelse anført disse Ting, og det vilde være inkonsekvent nu at opstille noget andet. Ogsaa Arbejdet ved Mindebroen var opført i den første Skrivelse, og det vilde være uklogt at stryge dette. Skulde man foretage saadanne Svingninger i Løbet af et Par Maaneder, blev man blot til Latter. Augaaende Loven om farlige Vejkryds, saa havde Brolægningsudvalget jo Lov til at komme med Forslag om Tilskud i Henhold til denne Lov, det vilde Byraadet sikkert modtage med Velvilje. Det Beløb, som denne Lov gav Adgang til, var forøvrigt saa ringe, at man ikke kunde regne meget dermed.

J. R. Fanger skulde nok gøre alt muligt for at faa Brobægningsudvalget til at fremkomme med Forslag i Henhold til Loven om Vejkryds, for de 2 Mill. Kr. rakte meget længere, end Borgmesteren troede, da det kun gjaldt farlige Vejkryds og ikke Vejkryds i Almindelighed. Men forøvrigt var Loven af 15. April slet ikke den Lov, som var paa Tale, da den første Skrivelse blev indsendt; dengang drejede det sig om et Lovforslag paa 75 Mill. Kr., men det var ændret fuldstændigt, idet Pengene nu tilvejebringes gennem en Forde­ling af Motorskatten. Der var derfor ikke Tale om at gøre sig latterlig, selv om man indsendte et andet Forslag efter denne Lovs Vedtagelse.

Borgmesteren var heldigvis ikke saa sangvinsk som det ærede Medlem.

Andr. Bitsch indrømmede, at der maaske var enkelte Punkter i Henvendelsen, der ikke kom ind under denne Lov, der var Tale om, men de to Love var saa nær beslægtede, at det ikke spillede nogen Rolle. Gaderne omkring Amtmandstoftens maatte dog nok kunne gaa ind derunder, da Udvidelsen var sket af Hensyn til Færdselsforholdene. Ønskeseddelen kunde maaske kaldes noget stor, men ingen regnede vel med at faa det hele. Der kunde imidlertid ikke ske noget ved, at Regering og Rigsdag ser, hvor meget Aarhus gør for at forbedre Færdselen i Byen, og det var korrekt af Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse at trække nogle Linier op til Vejledning for Ministeriet.

J. R. Fanger havde ikke noget imod, at Kommunen faar mange Penge, men man burde tage de Ting først, som Loven særlig tager Sigte paa, saa kunde man jo bagefter tage det andet med.

B o r g m e s t e r e n vilde spørge, om det ærede Medlem ønskede at stille Forslag til en Ændring.

J. R. F a n g e r kunde gaa med til at tiltræde Skrivelsen, blot Rækkefølgen ændres saaledes, at man først nævner Ringgaden med Viadukten og Aaens Overbygning, derefter Landevejene og sidst Mindebroen og Amtmandstøften.

B o r g m e s t e r e n fandt det morsomt, hvis den borgerlige Gruppe støttede dette Forslag.

H. P. C h r i s t e n s e n ansaa ikke Udkastet for noget egentlig Forslag, men nærmest en Meddelelse til Ministeriet om, at man stadig har de samme Ønsker, og der vilde vel blive indsendt speciel Andragende om de enkelte Ting, efterhaanden som de kommer til at foreligge. Ingen kunde vel have noget imod at faa et Tilskud til Amtmandstøften, og der kunde i det hele taget ikke være noget til Hinder for at indsende Skrivelsen, saa Taleren kunde ikke gaa med til at ændre noget deri.

R a s m u s R a s m u s s e n vilde anmode Ingeniør Fanger om at tage sit Forslag tilbage, for man kunde næppe komme med et andet Forslag efter det, der var gaaet forud. Blev det nægtet, kunde man jo senere indsende et andet Forslag.

B o r g m e s t e r e n bemærkede, at hvis Amtmandstøften og Mindegade nu skulde udgaa, kunde man ikke senere komme med Forslag derom.

J. R. F a n g e r hævdede overfor H. P. Christensen, at Forslaget netop var et Andragende om Tilskud til disse Ting; men det blev næppe bevilget. Men naar Borgmesteren holdt saa stejlt paa sit Forslag, skulde Taleren gerne trække sit Ændringsforslag tilbage.

Borgmesteren svarede, at det var Udvalgets Forslag, og det var saa klart og fornuftigt, at det burde indsendes, som det forelaa.

Indstillingen vedtoges.

3. (J. Nr. 288—1930). Indstilling fra Sygehusudvalget angaaende Forslag til Oprettelse af en Assistentstilling ved Prosekturet i Aarhus.

K. M o u s t e n meddelte, at det var Meningen at rette en Henvendelse til Justitsministeriet om Oprettelse af en saadan Stilling. For Øjeblikket fik man et lille Beløb paa 300 Kr. til Assistance, men det var selvfølgelig bedre at have en Mand, der kunde træde i Stedet for Prosektor. Udvalget havde tillige peget paa, at man i saa Tilfælde eventuelt kunde lægge Fyen under Prosekturet i Aarhus. Der var maaske ikke megen Sandsynlighed for, at Ministeriet gik med dertil, men det var et Forsøg værd.

Tiltraadtes.

4. (J. Nr. 280—1930). Indstilling fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse angaaende en Ordning af Færdselsforholdene paa tre Ejendomme i Karréen mellem Max Müllersgade og Chr. Kiers Plads.

B o r g m e s t e r e n oplyste, at de tre Ejendomme tilhørte Tømrermester Bæk Jensen, Bagermester Skov og Murermester Daugbjerg. Forhandlingen, der drejede sig om Ret til Kørsel gennem Bæk Jensens Gaard, havde staaet paa i et Par Aar, men nu var det lykkedes at faa en Overenskomst som tilfredsstiller alle Parter, saafremt Kommunen ofrer ca. 1500 Kr. dertil, hvilket Udvalget anbefalede.

Indstillingen vedtoges.

5. (J. Nr. 260—1930). Ansøgning fra Blikkenslager E. E. Petersen om Autorisation som Gas- og Vandmester. Anbefalet af Belysningsudvalget.

Bevilgedes.

6. (J. Nr. 31⁵—1930). Andragende fra Tømrrermester **J. Kjærulf om Udbetaling af Byggetilskud til Ejendommen Aalborggade Nr. 14.**

Fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse forelaa følgende Indstilling:

»Da Ejendommen først er fuldført 4 Maaneder efter den for Bevillingen stipulerede Frist, foreslaas Beløbet nedsat med 50 %«.

B o r g m e s t e r e n anbefalede Indstillingen.
Indstillingen vedtoges.

7. (J. Nr. 124—1930). Andragende fra **B. H. Lyngaa om Lempelser med Betalingen af Bidrag til Tordenskjoldsgades Istandsættelse.**

Brolægningsudvalget kan for Konsekvensernes Skyld ikke anbefale yderligere Lettelse i Betalingen udover den tidligere Indrømmelse med de 20 Terminer.

Kunde ikke bevilges.

8. (J. Nr. 256—1930). Indstilling fra Belysningsudvalget om Bevilling af Pension til Maskinarbejder **E. Winterbergs Enke.**

Pensionen fastsættes til 1437,74 Kr. aarlig.

9. (J. Nr. 50—1930). Spørgsmaal om Tilbagebetaling af foretagne Lønreduktioner for Funktionærer under Forsørgelsesvæsenet.

Fra Lønudvalget forelaa følgende Indstilling:

»Under Henvisning til Byraadets Beslutning af 20. Februar 1930 om, at Personale, som ikke er ansat under Lønregulativet, men lønnes efter dette, fra 1. April 1930 kommer ind under samme Regel som Tjenestemænd under Lønregulativet m. H. t., at 20 % af Lønnen er Dyrtidstillæg, foreslaas, at vedlagte Begæring fra Udvalget for Forsørgelsesvæsenet om Tilbagebetaling til forskellige Funktionærer under For-

sørgelsesvæsenet af Lønreduktioner anvises til Udbetaling«.

H. P. Christensen anbefalede Indstillingen. Indstillingen vedtoges.

10. (J. Nr. 15⁸—1930). Ansøgning fra Serveringsjomfru Alma Burdack om Indsfødsret.

Anbefaledes.

11. (J. Nr. 112—1930). Andragende om Tilskud til Berlins Politiorkesters Besøg i Aarhus.

Borgmesteren meddelte, at Politiforeningen ønskede at give Musikerne en Frokost paa Varna, som vilde koste 5—600 Kr., og man androg nu Byraadet om at betale denne.

Leonhard Hansen anbefalede at yde Beløbet. Aarhus havde ofte vist Gæstfrihed ved andre Lejligheder f. Eks. naar det gjaldt Besøg angaaende Universitetet, Dansk-Amerikanere o. s. v., og det var sikkert klogt, da det i høj Grad fremmede Turistlivet at gøre saadanne Folk bekendt med Aarhus. Politiorkestret bestod af Folk fra en Storby, og det kunde have sin Betydning, hvis de senere kunde henvise til Aarhus, hvorfor en Velvilje fra Byens Side vilde være godt anvendt.

Holst-Knudsen oplyste, at Sagen var drøftet i Budgetudvalget, men den borgerlige Gruppe havde ikke haft Lejlighed til at behandle den. Naar Byen ydede en Garanti paa 1500 Kr., kunde det vel egentlig være tilstrækkeligt, især da det ikke var en Rejse paa Fagets Vegne, men nærmest en Fornøjelsesrejse. Men hvis den socialdemokratiske Gruppe var stemt for at yde Bevilningen vilde Taleren ikke modsætte sig det.

Borgmesteren haabede, at man slap for at betale Garantien. Orkestret var blevet udmærket modtaget i København og vilde ogsaa blive det i Aalborg, saa burde Aarhus maaske ikke holde sig tilbage.

Leonhard Hansen bemærkede, at hvis Vejret blev godt, kunde Udgifterne blive dækket, saa Kommunen sparede Garantisummen.

Det vedtoges at yde et Beløb paa indtil 500 Kr.
